

Latweefchu Amises.

32. gada gabjums 32. Zsuahlt Zeigawā 7 rīses nedēlā, ari svehtdeenās.

Latweefchu Amises	Latweefchu Amises	Latweefchu Amises	Latweefchu Amises	Latweefchu Amises
par 1 gabu . . . 2 rub. 20 kap.	par 1 gabu . . . 3 rub.	par 1 gabu . . . 10 rub.	par 1 gabu . . . 10 rub.	par 1 gabu . . . 10 rub.
par 1/2 gabu . . . 1	par 1/2 gabu . . . 1	par 1/2 gabu . . . 5	par 1/2 gabu . . . 5	par 1/2 gabu . . . 5
par 1/4 gabu . . . 60	par 1/4 gabu . . . 35	par 1/4 gabu . . . 3	par 1/4 gabu . . . 3	par 1/4 gabu . . . 3
par mehņ. 25	par 1/4 gabu . . . 90	par mehņ. 80	par mehņ. 80	par mehņ. 80

Nr. 228. **Zeturtdēn, 29. augustā.** **1913.**

„Latweefchu Amises“
no 1. septembra lihdj gada beigam maksā ar peefuhitichanu pa pasu 1 rub. 20 kap., par 1 mehnesi 35 kap. Zeigawā fanemot lihdj gada beigam 85 kap., 1 mehnesi 25 kap. Zeen. pasta abonenti teel laipni luhgti, pec postelleschanas atsihmet bijuscho abonentu numuru.

Svarigatās no tatura:
Katolizisma izplatīšanās Kursēmē.
Amisēlošana latu. awišneezibā.
Baltanti.

Katolizisma izplatīšanās Kursēmē.
Šenbergas draudze ar saviem 9000 dw. hselem, tā finams, ir weena no leelalām katolizigām latweefchu draudzem Kursēmē. Šis draudzes filiālbasnizās ir Oso muišā, Kurmenē, Daukā un Jaunjelgawā, kuras wišas apkalpo Šenbergas pcechēri. Katoli stipri turas sava starpā kopā un beedrojas itai sams beedribās, tur noteizojchais mahds peeder garidšneekem. Nestatotees uš to, ka pata Šenbergas prahweits un tapat wina palihgs ir leičhi pehž dšimuma, tomehr wina itaifime ar draudsi ir wispreelchisimigalā, tā peem. prahweits dachus gabus atpokol uzejla weetejai Atturibas Beedribai Šenberga beedribas namu. Atturibas ideja no basnizās teel leelalā mehā weizinaia. Deemalpošchanas noteel weenigi latwišt un draudsei neusspeesch nekahdu jmeschu walodu. Šenbergas basnizu apmelle daudsi ari leičhi no tuwejas Leetawas un ropat luterani no aplohrietām Bahrebes, Saules un Dauškas draudsem, jo katoli sminigās deemalpošchanas winus peewell. Aci dšeešmas pec katoleem teel dšeedatas tās pašas, kas luteru basnizās. Šenbergas hasnizai jau no

feneem laiteem wišā plashā apfahrtnē, lihdj pat Bidsmei, leela flawa un wina teel tautā tureta swehtata par zitam basnizam. Ja apfahrtejo draudschu luterani kahdu grehtu nobarijušchi, tad brauz uš Šenbergu grehtus kuhdes, tapat, ja kahdu fewischi kuhgichonu waj ariuhgichanu grib isbarit, un fewischi daudsi beemluhdseju sapluhst uš Deelo Mahras deenu — 15. augustu. Wai gan katoli ar luterizigeem zītadi nebeedrojas, tomehr samstarpigā itaifime ir panesigi, itai pehž sweizinajuma winas tuhtit war isschēit. Katoli sweizinajums arweenu ir: „Wai flawets Jezus Kristus“, lamerh luterizigai fasa weentahschē — „labdeen“. Deewibizibas sind apfahrtejas luterizigās draudšes eet arweenu uš leju un daudsi nemanj neapmelle fawas basnizās, kuras stahw gandrihš tufšas. Lihdj ar neižibas wairofichanos luterizigās draudšes, daudsi pahreēt katoli tizibā, kuru tee tuca par swehtatu. Katru gadu ir 20—30 šchahdu pahreēšchanas gabijuma katolizibā no apfahrtejam Bahrebes un Dauškas draudsem, tapat katoli kaitis wairojas zaur eezelojuchēm itagalēschu un leišchu laustrahdneekem. Jaunielgawā uzejla ari jauna katoli basniza. Deelu eewehribu aplohriē fahchluši Dauškas mahzu mahzītaja Stawenhogena Audinatā ja unā tiziba jeb tā fahchais ja un paganišms, kuhch neatfihst Kristus deewischi un kuraš sche peetriht wisi fahchilisti un nemeerigee elementi, fahchidami, ka nu nemanj wairs nemojagot basnizās, bet katrs warot tizt, tā tam pašam kuru reiš patihl. Šcho aplohski katoli garidšneeki imanto un arweenu aifrahda, ka nu jau pašchi luterizigee mahzītaji aifleedot to tizibu uš Deemu Tehwu, Dremu Dehlu un Deewa Swehto Garu, un tapehž illatram, kas wehl pee Deewa gribot palikt, jaatgreeschotees katoli basnizās slehpi; ari agrol latweefchi ešot wisi bijuschi katoli. Behdigi paleel ap firdi, kad apstatam muhsu luterizibas dšihwes panihlšchanu, muhsu tufšās basnizās. Un te nu wehl ja unā tiziba, kura ofiziāli Dauškas un zītās basnizās un ropat broschurās

teel Audinatā, kas illatram deewizigam zilmelam ir par peedaufschanos. Zajautā, waj Dauškas basnizai jau pawifam atdota jaunpaganeeem un waj tas noteel ar konfistorijas sinu un mehleschanu? Bahrebelets.

Kas peefopj launprahčigu apmelošchanu latweefchu awišneezibā?

Behdejas deenas „Jaunā Deenas Lapa“ fahz pa sawām lejām aifšesusees par dachēm muhsu laifkastēem: „Sit wina frustā! Sit wina frustā!“ gribedama tos ušteekt par launprahčigeeem apmelotajeem. Kad judi gribēja wald tikt no fawu grehtu teefneeschā, tee ari fahzja: „Sit wina frustā!“ „J. Deenas Lapa“ muhs itajina pazelt masleēt preelchlaru, kuhch sedj to, kas noteel winas pašas mahjās. Tāt sind mums eefuhitis nodofichanai atflahitibi interesants dokumente. „Jaunā Deenas Lapa“ fawā sch. g. Nr. 182 referatā par Wiskreewijas kooperatoru kongresu Rijewā, trekneem burteem atsihmejo, ka **Waflawas Tawtas Banku Baltijā wiswairatijes wantojufi agr. Bifšeneela Ekonomiska Sabēdriba**. Sawā laifā muhsu Sabēdriba greejās zaur to pašchu „J. Deenas Lapa“ pee winas korešpondentia ar luhgumu pahreelzinotees, waj wišč resp. mehš neefam eewesti malbinaschand. „J. Deenas Lapa“ resp. tās korešpondents aifahchimes lihdj schim pašcham laifam naw dewis. Tapehž mehš bijam speesti greeštees pee pašas Mastawas Tawtas bankas, kura ar ofiziēlu taksu no 19. augusta sch. g. pasina: „Uš juhsu god. peeprahčumu pasinojam, ka **Latweefchu Dauška imneeku Ekonomiska Sabēdriba Riga** pehž kreedita muhsu Bankā nekad nāw greešufesē“, tapehž juhsu wehstulē noahditee datē schai jautajumā, kuras sneegufi „Jaunā Deenas Lapa“

Slepenee dokumenti.

Redsat, baron, uš mont un Luisi teiht aifdomas, un ja muhs fahz pee atbildibas, mehš pateescham nesinam, tā attaisnotees. Weenigā išeja ir, atrošt ištos slepkawas. Lihdj schim, dahro mister Reifons, mehš itin nelo nesinam, barons lihdj suhtigi atbildeja. Šche ir tarsti. Reifons peepeschē eefahzās: Ešim uš terases dšert taseju. Wini itigahja no restotana un pee kopeja galbina eeraudšija Blanschu un tās draudšeni. Nu rau tur winas ari ir! Reifons itifahzās: Es apsoliju, ka mehš wisi kopā dšerim taseju. Pahrepihleti swarigi Reifons stahbtija preelchā fawus draugus un tad apsehbdās lihdšās farkanmotainaf dšert taseju. Waj juhs smehedejat? — wišč tai jautaja: Rau, tur flaweni papiroki. Nu, tagad tad ari parunafim. Rabi, wina atbildeja: — Ar preeku. Es redhu, ka juhs man neifst meeru, lihdj nebuhšchu pahchahijufi, to sinu. Sinat, pagahšufschas nedelas zeturtdēn es biju Alhambra un redseju wina i kahdu wina? — Reifons ahtri jautaja: — To tuhtin itstahhifschu. Es sehdeju kopā ar draudšeni un — peepeschē eeraudšiju scho meiteni. Wina bij til isbijufes un stahgaja stahp krehleem, tā lout to melleedama. Peegahja pee kapelmeitara netahš no mums un jautaja: Waj neredsejat mišeru Augustu Howardu? Wišč beechi mehš sche cerastes? — Reifons atbildeja: — Det tas itai papurinoja galwu un tad wina fahla aprahšit fawu pasinu. Es tuhtin fahpratu, ka runa ir par Wernesu.

— Kau tas par leetu! — Reifons itifahzās: — Waj juhs ar wina runajat? — Ja, es nogaidiju, lihdj wina palika weena. Tad nofehđinoju wina few lihdšās un poluhdsu, lai pahohita man lo wina melle. Wina ari lapraht man itstahhijija un ischorei es wairs nemanj neschaubijos, ka wina melle Wariju Wernesu. — Un juhs winai to teigt? — Ta wehl itai truhša! Es lai eju hstherikas status fahchlot Alhambra. Es winai itai teizu, ka pahchitu to, ka wina melle un luhdsu, lai taini pehž weenas nedelas amahš toni pat weed pulstien deewinos walara. Tad es wina eepahchitinafchu ar ziwetu, kuhch toti labi pahchit wina Howardu. Tas bija zeturtdēn — Zums wrojog itai riht pulstien deewinos walara buht Alhambra pee bušetes un juhs wina tur tuhtin aradifst. Wina til maj lihdšinas zitam Alhambra apmelletojam, ka schaubu neman buht. — Es par to wifu ešmu jums toti pateizigs. . . Luhdsu . . . — wišč teiza, pahneegdams winai dachus pahchitichus. — Sinams, es un tiz mehš sehdam bej grafcha labaid. — Waj Wornesa brohli neefat redsejufi? — Reifons bidas Alhambra. — Waj juhs winam nelo netezat par scho seeweti. — Protams, ne. — Reifons peeghās. Barons un Dufkans seloja wina peemehtram. Wini atwabidās no dahmam un pagreesās uš galwi. — Es tuhtin braufschu uš Londoni. Man schleet, ka mehš ešam uš pateifam pehdam. — Wini wairat reises bij itgahjufi pa gatwi, kad peepeschē isfirda flawis smeelns. Blanscha un winas draudšene jau treeza ar pulzina jaunestu.

— Mehš peewillam winam peelhdejesu, barons fahchidams teiza: — Det winas par mums jau ir aifmehschas. **15. Wornesa atroitne** Reifons nemeerigi luhlojās pulstieni. Bij jau desmit minutes uš desmitēem, un kaut gan wišč stahweja winam noliktā weedā, turumā tomehr wehij nemeenas seewetes, kura lihdšinatās tai, kuru wišč gaidija. Orlestris speheleja kahdu gabalu no umertiras, publika fustejās ap wina, bet wifas seewetes bij parastās Alhambra apmelletajas. Wišč fahla klejot stahp goldineem un eeraudšija pahchitamu stahwu. — Nu, Ginediš, tā Ahhjas? — wišč tam jautaja: — Po juhs tagad darat pilsehā? Ginedišs isbrihnejees paraudhjas uš augšchu. Wišč bij tā fawadi apmufis. — Stahsti, — wišč atbildeja: — Bifschā tagad breehmigs lastums. Es eebrauzu itai uš pahris deenam. Kur juhs bijat? — Seemein-Franzija, Juhs, Ginediš, itstahgates toti fihli. Zums wajog pahmajinas. — Es schais deenas braufschu uš Skotiju. — Un jo wairat Reifons eestahijas sawā pahina, jo wairat pahreelzinajas, ka winaam ušbrukufi kahda nebuht nelaimē. Wišč bij tapis mahjās, apgehrebs nebij lahriiba, wela bij netihra. — Redsat, Ginediš, ka es nepallahiju juhsu padomu. Sakat, waj tagad ari man braud kahdas breefmas? (Turpmat wehl.) **Jaunais kara flawibas itfums.** R. M. Dostis. (Turpinajums.) Gabijumā ja perfans, kas grib brihmprahčigi eestahtees deenestā, dabu no eelšleetu ministra, waj

Itin nekā kopīgā

„RIGU“

Statutees pehdeja lappuse.

Nr. 182 š. g., nefastan ar pateesibu*)
Nē 13087.

Wifa Daugstzeeniba

Raskawas tautas Banfa.

[(sefo 2 direktoru parafstii).

Nobodam atklastibai šho dokumentu, tā belpar-
tejistu leezineeku par „Jaunās Deenas Lapas“ kore-
pondenta isdomajumu, un pee ta pašā wehl reif
jautajam, waj min korepondents wehl arweenu naw
atzerejees tos amotus, no kureem wirtsch tahdu laun-
prahstigu aplamibu buhtu smehtis. Warbuht pati
„J. Deenas Lapa“ nahs winam palihga šdai teeta.

Latweešņu Dauff. Ekon. Sab. Walde.

Mehs no fawas pufes nobodam šho gadijumu
atklastibas teefai tā neapstribdamu peerahbijumu par
to, kas pateesiba weelkopj launprahstigu apmelošānu
muhfu awisaneeziba. Ta jaunā tiziba, kuras radi-
šānu „J. Deenas Lapa“ fawā Nr. 197 grib ušdot
ziteem laikrakstem, un kuras pirmās bauhtis šanot:
Tew buhs denunzet! — šhi tiziba ir jau nodibinata
un peekopta „J. Deenas Lapas“ paščas mahjas.

Gekschseme.

Ap walsts domei.

Walsts domei eefneegti: ahrleetu mi-
nistrijās budžets 1914. gadam ar 7 miljoni
745,977 rbl. (515,912 rbl. wairak nekā 1913. g.);
tad isdemumu budžets lauffaimneezija s
efonomijas un statistikas nodalai ar 6
miljoni 201,418 r., t. i. 2 miljoni 540,426 rbl.
wairak nekā 1913. g. Šho paaugstinajumu domā
isleetot aisdemumu paleelināšanai, semlopibas uf-
labošānai, lauffaimneezistu kooperaziju pabalstīšanai
u. t. t.

Ahrleetu ministrija pašno, ka wina uf
walsts domes wehlešānos stahjufes pee reformas is-
stahdaschānas atteeziba uf diplomatisklām
un konsularām eestahdem; reforma
tomehr prasot laiku, jo eewehkojot pehdejos pah-
grostijumus tuwejos austrumos, jaisstahda konsularu
eestahschu pahrdalīšana Balkanos uu Rasi-
jā.

Latweešņu kolonija Krapowitšchi (Wi-
tehtas gubernā). Pirms gadeem dimdefmit šhe šahla
apmestees latweešchi no Widsemes, eepirdami fewim
femes gabalus 15—40 desetinu leelumā. Eepirščā-
nas malfa toreij wehl grostjās ap 80—110 rbl. def.
Kaut gan daubjeem seme wehl naw galigi ismalfata,
tomehr latweešchi ar mas isnehmumeem dšihwo pahrti-
zigi. Aplahrtne pa leelakai daļai dšihwo kreewi. Tee
latweeščus behwe par „welna tautu“, jo kreewu sem-

*) Passtrijpojumi muhfu Red.

neels ir pilnigā nefaprašānā, tā latweešis war uf
tās paščas semes eedshwotees turiba, kur kreewis mirf
badu. Latweešchi fawas faimneezibas weh pilnigi
pehž Baltijas parauca: laufi sabaliti wairafos gaba-
los, no kureem laba dala šahw sem ahhbolina un
fahlem; seme teel pareisi isstahdata un mehstota.
Mahstīgus mehslus leelafā waj majafā mehra leeto
gandrih wiš kolonisti. Kreewi šahhdu semes mehst-
šānu fawz par „burwešibu“. Daščs mahstīgais
pat kuhpina pelnus beš lahbas faprašānas pa fa-
weem tihromeem, lai tīfai panahktu tahdu pašču
rašču, kē latweešchi... Strahdneeku finā šhejeenes
latweešču faimneezibas atrodas labafos apstahstos,
nekā Baltija, jo strahdneeku truhlumš šhe naw til
aš fajuhtams. Kreewu strahdneeku war dabut par
famehra peenehmigu malfu. Reifem ušlīhtī ari pa
partijai latgaleešču no Daugampils. Latgaleešchi
prafa leelafu olgu, nekā kreewi, bet barbā toteef ir
labaki prateji. Kolonistēm loti par launu weetejais
monopols uf tā fahltā „Grehlu“ kalna, kur war ari
alu dabut — wairumā un majumā. Jautajums par
dšertumju šehgščānu eelustinat wairafas reifis, bet
weenmehr wiš paleel pa wežam, jo starp kreewu
semneekem grehti panahkt weenprahstibu. Tas ween
jau leezina, ka kreewi ir leelaf dšehroji, nekā latwee-
šchi. Pehdejee dšer tīfai „finamās reifis“, bet pirmee
weenmehr, kad ir nauda. Pats par femi faprotams,
ka kolonisti no kreeweem nelo lobu newar mahjitees.
Rekulturelā apfahrtne wairaf tīfai bremšē kolonistu at-
tīhtību. Kas šimejas uf latweešču awisem un
grahmatam, tad, ka „D. W.“ raksta, tās teel lasitas
beesgan mas, tā ka daščs labs tīfās jau peemirf
mahies walodu. Ja faimneezija dšihwe neteel padota
ahrejeem eefpaideem un patur fawu ihpatnejo Baltijas
raksturu, tad kolonistēm wajašetu zenstees pašargat
ari fawu garigo kulturu, kura naw zimds, ko war
pahrwiltit no weenas rolas otrā.

Baltija

Weetalwa. Garīgās dšihwes wispahrejs fa-
stīgums jau nometis muhs lihds krogu isdšihwei un
tā lihds huliganismom. Krogi ir jau muhfu sadših-
wes zentis un alkohola mirfī pat muhfu jaunafā
paaubje. Kam krogs par tahlu, tas zeemojas pa
mahju un šatumu ballem, kur alkohols ir galwenaš
baudijums; bet šturbumā iswehrtšas huliganisms
wifodā weidā. Šuhpās wairs negreesh zeku ne
firngalweem. Tā šhojās deenas wispahri paših-
mais krogu drahlis D., kas jau ari pašihstams par
huliganisma waroni, wisnekretnakā lahrtā ušbruzis
ar wahrdem un darbeem pat pee paščas basnijas
pagasta kalpotajam, gadus 70 wežam S-am.
No pelnita šoda negehliš tomehr isbehg aif peerahdi-
jumu truhluma. Krogu un šuhpibas launumi ir
jau tīf nezeeshami, ka pagasta šabeedribai wisnotal
jasper pret krogeem un šuhpibu nopeetnatee šofī.

Weetalweetis.

Talši. Treschbeen, 21. augustā Talšu eferā,
kā „J. A.“ fimo, nosihzinojees kurlneela palihgs
J. Jurewizs. Paschahwibas eemefsi nefinami.
J. uf Talšem aishrauga no Wentspils, kur wirtsch
ismahjjees amatu.

Rudiga. Latweešču laikrakstus
Rudigas pašā un telegrafa kantori, kā „Kursemneeks“
fimo, fanem šefošā šaitā: „Dšimtenes Wehtneefs“
— 100 ekempl.; „Dšihwe“ — 90 ekf.; „Semtopis“
— 73; „Latweešču Mēnesis“ — 46; „Seepajas
Atbals“ — 46; „Jaunā Deenas Lapa“ — 40;
„Ewangelijuma Šaifma“ — 34; „Latwija“ — 34;
„Tehwija“ — 30; „Rigas Mēnesis“ — 25; „Jaunā
Mēnesis“ — 17; „Jaunās Latweešču Mēnesis“ — 16;
„Sadhime“ — 7; „Seepajas Deenas Mēnesis“ — 7;
„Baltijas Lauffaimneeks“ — 7; „Pareistīgigo Lat-
weešču Wehtneefs“ — 4. Pahrejas latweešču awi-
fes un šurnalus fanem no 1 — 4 ekf.

Abguustneeki. 27. augustā šhe bij leels
ugunsgrehts. Nobedsa Puirehnu Klopmanu mahjas,
wifas ehlas „isnemot istabu, ari wifa labiba. Uguns
zehlees no kulmaschinas, kas ari fadegufi.

Kurmale. W a h z u k o l o n i s a z i j a. Kur-
males mehchi daščus gabus atpatal tīfā leelafī isman-
toti un labafais šofu materials leelā mehra tīfā aif-
fuhtis pa Wentu zaur Wentspils uf ahrsemem.
Tagad mehchu lihbumos, kā „L.“ fimo, jau ušzeltas
un teel wehl zeltas jaunās, pa leelafai daļai pagaidu
faimneezibas ehlas. Jaunee zelmu lauseji, kā ari tee,
kuri mahjas eerihkojufchi jau apstahdatas semes, runā
mahžu walodā. Wahzeeshchi te eemem ari mehščargu
weetas. Wahzeeshchi femi romā no muishas ihpoh-
neela par 5 rbl. desetinu. Wahzeeshcheem te ir 82
faimneezibas, kuru semes platibas
ir 30—75 puhweetu leelas. Ari no lat-
weešcheem wahzeeshchi nopirufchi daščus semes gabalus
un grib wehl pirkt, bet truhst pahrdeweju. Wahzeesh-
chi stahsta, ka wineem te ejot labaf ar faimneekoščānu,
nekā kreewijā. Muishā ismomašufse wahzeeshcheem ari
rentes mahjas, pee kam leelafās rentes mah-
jas šadafitas wairafos gabalos, jau-
nās majafās faimneezibas. Kurmales
mehča, Rudigas - Aisputes zela malā preešč wahzeesh-
cheem eerihlota jauna lapehta, ap kuru aptahstis šofa
šhogs un widū ušzelta leels, fīs krusis.

Eleja. Šabeedribā dšihwe muhfu pagaid
šchimbrihšam ir pawisam aplufufi. Semlopibas
beedriba notur gan fawas mehnešā fapulzes, bet lo
lihds, kad jau wairafās fapulzes naw fanahzis li-
mīgais beedru šaits. Par daubf mas wehrtibas pee-
greesh winai muhfu semtopi; ja lahdu ušzina, lai
tāšču neatraujas un apmelle fapulzes, tad arween
atronas eemefsi to aishbilinatees. Ja tā ees uf
preešču, tad drihš ween buhs jadomā uf beedribas
līfwidēschānu. Tāpehž nepeelaidīsim to un apmellefim
muhfu beedribas šehdes šuplaka šaitā un zentifimees
winas darbību pabalstī muhfu widū.

— Augusta mehnefis pašahw loti jauts, tadeh
ari wiš šchalli ween nemas ar lauku notopščānu.
Eemas sehjas rašča šhogs ir apmeerinofcha, wa-
farejs ari audšis labi. Rudjus, kweešchus wehl ne-
fahlam seht, lai gan jau laifs ir; gaidam uf leetu.
Linu sehščānu daubfi šahf pamajam aistahf, jo wīnu
nosstahdaschāna isnahf par dahrgu; tā šhogs par
noplufščānu ween nem lihds šehchi rubki puhraweetā
un kur tad wehl zits darbe! Toteesu sehj labaf
bastardu, no kura eenaht leelafā nauda un paleel wehl
lopu bariba. J. R.

ari no gubernas kara klaušības komisijas atļauju
apstahschānai ne tur kur peerakstīs pee kara
klaušības komisijas, bet tur, kur dšihwo, wiš
augščā minetei dokumenti jāeefneedf tani pat ter-
minā tureenes aprīnā, waj ari pilsehtas kara
klaušības komisija, kur dšihwo, kura tad tahlak pa-
fimo par wina peekemschānu deeneštā. (Jaun. kar. līf.
120.—121. p.).

XVI. Wispahrejs deenešta laifs preešč brihwprahstigeem

noliks uf 18 gadeem, ar 2 gabi aktiwā deeneštā un
16 referwē. Tomehr brihwprahstigeem, kureem ir
teešba buht par dšizeereem, atļauj līst eefamenu par
paaugstināschāna par praportščikeem waj apafščpo-
ruščikeem (korneteem) — par praportščikeem pirmā
beigās un par apafščporuščikeem otrā deenešta
gadā.

Tahdā gabijumā wini ispilda kara klaušību
šahlot no 1. jūlija 1 gadu 6 mehneščus, no teem
1 gadu, kā apafšč karewji, bet pahrejo laifu, ka
ofšierei. Pee tam wineem atļauj kara klaušību is-
pildīt waj nu nepahtraukti wifus 18 mehneščus,
waj ari aktiwā deeneštā fabuht beš pahtrautumā 15
mehneščus pa kara šehla rudens un wafaras no-
darboščānas laifu. Referwē wini šaitas 16 gabus
un 6 mehneščus.

Brihwprahstigeem, kuri uf fawas šofas preešč-
neezibas luhgumu dabu eefauščchānas termina paga-
rinajumu un eestahjās deeneštā no 15.—31. de-
zembram, aktiwā deeneštā pagarina lihps 20 meh-
nešcheem, bet referwēs deeneštu šahfina uf 16 gadeem
un 4 mehnešcheem.

Ahrsteem, weterināreem un profeforeem kā
brihwprahstigeem aktiwāis deeneštis ir noliks uf 1
gadū un 8 mehnešcheem, no kureem 4 mehnešchi pulkā
par apafščkarewjeem, bet pahrejo laifu wini nodeen
ispilbidami atteezīgus amatus, kuros tos eejel jūhras
waj kara ministrijā. Referwē wini peeder 16 gabus

un 4 mehneščus. (Jaun. kar. līf. 110., 113.,
114. un 115.).

XVII. Sawalneeki.

Par sawalneekem (OXOTHIKI) fawz tās per-
fonas, kuras uf pašču wehlešānos eestahjās fauf-
femes armijā, waj ari šofē. Wineem ari ir teešba
iswehletees pulku, kurā kalpot. Peenem wifus tīfai
teeščā pulkā deeneštā, isnemot personas ar špezialu
tehnikas išklihtību. Kā sawalneekus peenem:

- 1) Personas, kas ir jaunafas par 18 gadeem
un jau 2 mehneščus pirms rekrutu eefauščchānas
pašno par fawu wehlešānos eestahtees sawal-
neekos.
- 2) No aktiwā deenešta atfwabinatos, ja wehl
naw šafneegufchi 30 gadu wežumu.
- 3) Un tahdas, kas gimenes apstohktu behf
dabujufchi termina pagarinajumu. (S. l. l. 123.,
125., 126. un 127.).

Par sawalneekem nepeenem šefošā per-
fonas:

- 1) Kas zaur teefas špreedumu šaubejufšas
teešību eestahtees walsts deeneštā.
- 2) Kas no teefas atšihiti par wainigeem šag-
ščānā waj ari krahpschānā.
- 3) Kas atrodas jem kriminalteefas, waj ari
isfelleščānā.
- 4) Pee nopratinaščānas isfauktus.
- 5) Kas atrodas ušraudšibā. (124. p.).

Pee pašnojuma par eestahščānos, kurtš ja-
eefneedf waj nu aprīnā, waj ari pilsehtas kara
klaušības komisijai waj nu tani weetā kur peerakstīs
pee kara klaušības eejirtnā, waj ari kur dšihwo, ja-
peeleef šahf šchahdi dokumenti:

- 1) Apleeziba par peerakstīschānu pee kara klau-
šības eejirtnā, waj ari atteeziga apleeziba.
- 2) Dokumentis, kas apleezina wežumu.
- 3) Apleeziba no atteezigas eestahšes, ka naw
wainots augščā minetās leetās.
- 4) Wežafu, aishildnu, waj ari kursoru parafstii,

ka atļauj nepilngabigam eestahtees.

5) Apleeziba par išklihtību, ja eestahjotees to ir
dabujis.

XVIII. Rofati.

Kas šimejas uf šofateem, kuri baudijufchi šofas
išklihtību, tad wini kara deeneštā padoti teem pašcheem
noteikumeem. Starpiba ir tīfā deenešta ilgumā.
Rofati, kureem ir išklihtības zenis pirmās šchiras
mahjības eestahšes apmehrā, 2 klases garīgā šent-
nara, waj ari 6 klases gimnāzijas, atrodas aktiwā
deeneštā 1 gadu. Kas ištorejufchi pahrbaudīschānu
pehž programās, kura uštahdita šopeji no kara un
tautas apgaifmoščānas ministra, — 2 gabus. Un
tee, kam ir apleeziba par no 2. šchiras mahjības
eestahdem — 3 gabus. (S. l. l. 149.—151.).

XIX. Atbildiba.

Šchi raksta šahlumā jau bija teifts, ka walsts,
kā juridiska šofiba, newar ištīft beš teešību un pee-
nahlumu reglamentozijas. Un lai peenahklumi taptu
ari pilbiti, tad par to nesilbidīschānu draud šofs.

Pats par femi faprotams, ka tos nepaleel tīfai
uf papira ween, bet ari tuhlin to iswed pateesibā.
Muhfu laifu walsts kara klaušību ušfata par weenu
no galwenašcheem pilfonu peenahklumeem un tāpehž
šofā neween tās personas, kas iswairas no kara klau-
šības, bet ari tās, kas laifā neispilda wifu to, kas
šahw fakard ar kara klaušību.

Ar weenu wahību, šofa šatru šofī, zaur kuru
waretu eenešt deorganizoziju tīf šwarīgā leetā, kā
kara klaušiba.

Tāpehž šhe ihsumā wehl ušfahitīsim galwenoš
peenahklumus un šofus, kas draud par wīnu nei-
silbidīschānu.

(Kurpmal wehl).

Ahrsemes.

Balkan.

Konstantinopolē, 27. augustā. Še fanehtas finas, la Kirbijaalā, tuwu pee Bulgarijas robešas, turku bandas no fahwufas bulgaru pafawneeku, 2 rotas komandeerus, weenu jaunako ofizeeri un 200 saldatu. Banda pee tam egumusi 84 artilerijas un 70 infanterijas munizijas kastes. Turku kara spēhs eenehmis ari Rfanti pilsehtu. Uf leelwalstu mehšneeku aistrabijumu par šahhdu bandu rihzibu turku waldbiba pafaidroja, la winai neefot ar bandam nelahdu safaru un la bandas no greeteem teefot apgahdatas ar muniziju.

Simildšinas muhamedaneefhi isfludinajās par neatlarigeem un eezebla prowisorisku waldbibu.

Konstantinopolē, 27. augustā. Ahrleetu ministrija notika bulgaru un turku delegotu pirmā sehbe. Delegati pafinoja famus eestatus par nahlošhām robešhām. Nahlošhā sehbe buhs zeturtideen.

Bulgaru delegats Sawoms isteizees, la pehz islihguma ar Turziju Bulgarijai efot jafagatowojas atdabut atpafak Rawala un wisa Madonija.

Romā, 28. augustā. Stefana agentura fino, la leelwalstu šuhini pafinojufhi greeku waldbibas Londones konferenzes lehmumu par Albanijas deenwidu un deenwidu-auftrumurobešhu.

Saduršme starp turku ofizeereem Adrianopolē.

Konstantinopolē, 27. augustā. No Adrianopoles fanehtata fino, la beirama swehkos Adrianopoles waldbibas namā generala Tšerkes-Abulspafcha pehz srihhdus eewainojis Enwer-beju ar rewolwera šahweenu rolā. Pee mehginajuma apzeetinat šahweju iszehlis apšahudifšhanās rewolwerezem, pee lom 4 augstaki ofizeeri nonahweti un lahdi 15 eewainoti.

Štas finas šahhā, la Enwer-bejs gribejis isfahrit plehšhanos starp jaunturku un wejturku ofizeereem un pee tam eewainots rolā ar šobina zirteenu.

Sabeedrotas Walstis leedš sozialdemokratem eezelešhānu.

Amerikas latweešhu awise „Kanadeetis“ raksta: Ameriku lihdi pehdejam laifam wifu semju politifkeerimb. neefi isleetojufhi tā patwersmi gruhā brijhdi. Tālai tagad arween gruhā ta fahneefšama. Seemelu-Amerikas Sabeedrotas Walstis loti hja emigrantus un isleeto lairu gadijumu, lai guhtu eemešku tos šuhiti atpafak. Wina peeprafa no emigrantem gan finamas naudas sumas usrahdišhanu, gan eepreefšeju darba lihgumu, gan ari lafit prašhanu, gan, beidšot, — politifku usrijamibu. Pehdeja rakšura gadijumu atfal aifihmē Amerikas laifrafhi. Tagad naw celafis lahds latweetis, Jaunsemis (Amerik. awises rakšā Jaunsem). Winsch eebrauzis B. ftenā 8 augustā uf lahda wahžu lug, pee tam nems tā emigrants, bet tā otrās klases pafafšeeris un usrahbijis atteezigeem eerehdeem ari wajadšigo naudas sumu. Tā tad notestumi par emigrantem newareja uf wina fihmetees. Bet zihdigais janki laifam pahral usbahfigi wiru kwerfškinajis un Jaunsemis afinees, la winsch efot latweešhu sozialifku un la par peederibu pee partijas Kreewijas administracija wina fawā laifā nometinajufhi Sibirija uf 5 gadeem. Pehz fchi pafinojuma eezeletoju komifija bš fawefšhanās nolehma fuhiti J. atpafak uf kreewiju. Tas lehmums bij šahhds: „Komifijai leelas, la fchis swehšineeks loti newehlams un la winsch noidigs Sabeedroto Walstju interesem; wna oisbehghana no Sibirijas leezina, la winsch fchet eeradees ar n. l. hku ismontot muhfu semi tā literarifšas ogitozijas zenru, laut ari ne pret muhfu waldbibu, bet gan pret Kreewijas waldbibu... Komifijai leelas, la muhfu semi fawahlfšhees pahral daudš fch. hdu agitatoru. Lai gan J. apgalos, la winsch nometinats Sibirija newis par lahdu noseegumu bet par politifku darbibu, tomehr nepezeefšhāmi ismeklet fcho leenu pamatigal... Aifrahbijums uf „literarifko agitaciju“ buhs saprotams, ja aifihmefim, la J. usazinojufhi par lihdirahdneeku Amerikas latweešhu irahdneeku awise „Strahdneeks“. Komifijas lehmumu brijh ween dobuja finat Amerikas sozialifku organizacija un politifko triandeneeku aifardšibas beedriba. Organizetas fapulhēs protefsteja pret eezeletoju komifijas rihzibu. Telegrafēja Washingtonas waldbibai, darba ministrim. Un itai pehz ilgām pušlem, pehz 7 deenam darba ministrs atwehleja celafst Jaunsemi brijhwoja semi. Bet famabi tas, la Amerikas pilsonifkā prese fchos gadijumus parafsti nollufē; fenal ta fiedigi aifrahwoja politifkos trimdeneekus.

Riga.

Weetejās arijes waldes preefšhneeks isfino djeheenu nodofu wirswaldes žirkularu, la no

šahgaba 1. septembra krowa djeheenu pahrdotawas jatur latru deenu pusdeenas laifā 2 hundas zeeti, lai pahrdewejeem buhtu brijhwojais pafšhānai. Weenai dolai jafahw zeeti no pulstien 11—1 un otrai no pulstien 1—3. Šchis nofajijums atteezas uf pilsehtam, bet nē ari uf lauleem.

Atrafsta 27. augustā pee ftozijas Riga II. 2 stobru mehibas bife, 16. kalibra leela un mafšit. La fanehtama ftozijas fchandarmerija.

Aifmirifufi swehdeem lahda lauzineeze wagonā pee ftozijas Riga 2. podu medus, kuru peešawinajees wagonu aptihritajis. Kopā ar 4 ziteem wagonu aptihritajeem to atrada isehdam medu. Wifus fahz pee atbilibas par pafafšheeru bagafšas peešawinafšhanos.

Rā ftreiku nodomajufhi celu dšelfszetu kondultori un mafšiništi un la wehl truhstot wina fihpā tilai pilnigas weenprahtibas, fahhā „Rig. Žig.“; bet pafchi kondultori un mafšiništi apleezina, la ftreika nodoma wineem neefot. Sawas prašibas wini eestata par til bibinatām, la to neišpilibšhāna nemas neefot domajama fewisfhi pehz mafšiništu delegatu isrunafšhanas ar gubernatoru un ja pilsehtas walde nopeetni isleetošhōt famu waru un eespaidu uf celu dšelfszetu walbi. Jautojums par ftreiku warot raftees weenigi pehz gubernatora pahrzelojuma un pehz pilsehtas waldes lehmuma atraidofhi. Wineem ari finams, la ftreika gadijumeem ismahiti wairaf tā 100 polizijas lahritibneeki par tramwoja mafšiništeem; bet wini ari pahrelezinati, la ar to ftreika warbuhtiba naw nowehrfia.

Ar afinsfehrgu fahrgufšus 27. augustā atweda pilsehtas flimnizā no Wez-Mihlgrahwa un Jaun-Mihlgrahwa pa weenam flimneekam. Pilsehtas flimnizā tagad atrodas ap 30 seeweetes un 25 wihreefchi ar afinsfehrgu. Romirufhi jau lahdi befmif žilwefi.

Par fheplawu, kas nobuhra fefstdeenas nafli Marijas eelā Nr. 8a walar finoto Ripi, peenahhtis polizijai finams huliganis Ernsts Danzews un tas fahhstot, la nobuhris Ripi tapehž, la tas nopirzis par wina eedoitām 20 lapeikām 4 fweestmaifchu weetā 3, uu tā peešawinajees 5 kap.

Wefšihwu atrada 27. augustā Apufes eelā Nr. 68 lahdu Zefabu Dsolu. Ismeklešhanu eefahka.

Weepeefchi nomirufchu atrada 27. augustā Daugawgrihwas eelā Nr. 62 lahdu Eduardu Bonlaitifu.

Žifrita pa trefhā fahwa logu 26. augusta wafarā m. Nometnu eelā Nr. 39 gadus 22 wežā jaunama Anastafija Artemowa un fadafufšās. Wina aifweda uf pilsehtas flimnizu, bet tā la wina nofritufi smilts, tad dšihwibais breefšmas nedraudot. Wina isfritufi logā sehdot.

Safchahwa fewim galwu augšhpus labās uf 27. augustā ploftu fargs Mihails Semementjews uf plofta, newmanigi tihrot famu rewolweri. Wina ahrstē 1. pilsehtas flimnizā.

Pafchahwiba aif nedseedinamas flimibas. Wez-Mihlgrahwi 1 ftiğā Nr. 6 fefstdeem palahrās 49 gadus wezais Mahrtinifch Dsolinifch, las firga ar biloni.

Wef famanas lahdu 19 gadus wežu jaunamu atrada 27. augusta peewafarē Keifara dahrfā un aifweda uf 1. pilsehtas flimnizu, kur afina, la wina bihhami fagifstefufes ar karbola fahhbi. Ras fchi jaunama, wehl naw finams.

Sobahrfis Kristijahns Weinbergs, las ar famu kreemibu un apšimibu amatā bija eeguwis pafšas publifkas afimibu, nomira 27. augustā pehz ihšas zeefšhanas ar firds laiti. Tālai dafšas nedefas atpafak winsch pahrzeloja no ahrsemem, kur bija ahrstetees un jutās itin tā pilnigi wefels.

Apzeetinats laupitajis. Sefstdeenas wafarā ap pulstien 8 lahds wihreetis ufbruzis Grihfinkalnā ar nafli 18 gadus wezajam fabrifas fihahdneekam Eduartam Potam un nolauptijis mafu ar 35 kap. un fudraba kabatas pulstieni. Laupitaju nolehra un tas ufdewās par mafpifsoni Kurtu Janku, las jau teefats par laupifšhanu un fheplawibu.

Mahkšla.

No Rigas Latweešhu teatra biroja: Nahlošhā israhde — peektideen, 30. augustā, atlahrtotojot popularo Dregeli flugu „Šabi uf fchuhā fraka“.

No Jaunā Rigas Teatra biroja. Tautas israhde peektideen, 30. aug. Israhdis jaunifšgeneto Rub. Blawmana dramu „Indrani“. — Swehtideen buhs atfal „Ralu Ewina“ israhde.

Zelgawa.

Pahrdrošhās, bet neišbewees laupifšhanas mehginajums. Diwi ap 15 g. wezi fenti eegahjufhi 26. augustā, pulstien 7 wafarā grahmatu bodē, Katolu eelā Nr. 9, ufbrufufhi winas ihpafšneekam Schablowkim un gribejufhi to ar lihdfpawemtu fihki safekt. Uf Šh. leedseenu eenahhtis bodē lahds no garam gahjejeem un isftrauzejis senkus wina nedarbā. Weenu no senkeem tas tuhlin no-

twehra un nodema polizijas rotās, bet otrs aifbehdfā Ari to zaur polizijas un fhepenpolizijas kopigu rihzibu brijh ween apzeetinaja. Senku wahrdi ir: Janfons un Lafdinifch. Weens no teem ir jau fenal minetā bodē isdarifis fahhšibu.

Žilifis behrns. Fahna eelā pret namu Nr. 1 atrafst 26. augustā, pulstien 9 wafarā ap 7 mehn. wežs seeweefchu lahrtas behrnifsch. Tas aifshuhitis uf pilsehtas flimnizās dšemdefšhanas nobaku, bet pehz neifcheligās mahtes melle.

Atradums. Antons T. no dšelfszeta peeštahnes Zelgawa I. nobema polizijas walde lupatā eefshuhitu naudu un fchah-aifwedu kafes grahmatinu, kuru atrabis Efera un Ekrhwera celu fuhri uf trotuara. Atradejs prafa atraduma trefho baku. Bazelā nauða un kafes grahmatina fanehtami pilsehtas polizijas walde.

Sihkumi.

Gaiša lugeezibas attihstifšhanās.

Židotajs Pegū (Pegoud) tā no Parifis fino, kurfch nesen laifshotees atfahja aparatu, lai ar kreh-tamo fchirmi nolafstos semi, isdarifis wehl interesantafu un pahrdrošhaku mehginajumu. Ar fewisfhi konstruetu weenplahfni Pegū pazehlees 1000 metru augstumā, bet aparata pakafas galam lifa pazeltees un preefšhgalam grint, lamehr wifš aparats apfweebās otradi an liboja uf muguras, tā la it fchibri wareja redjet uf semi nofahrfšhos libotaju. Pehz apm. 15 minutem weenplahfšhna preefšhgalas atfal nolaidās un aparats atfal apgreesās, lihds tas apm. 200 metru augstumā eenehma famu agrako fahhwofli. Pehz tam Pegū gludi nolaidās semi un fahhstija, la ari uf muguras aparats darbojees pilnigi lahrtigi un la winam ari tahdā fahhwofli neefot bijufi atwemta eefpehja wadit fuhri. Wina mehginajumi isfet uf to, konstruet tahdu aparatu, kurfch tilfab no preefšhās, tā no fahneem waretu gaišā apgreesiees, bef la tas tuhliit kristu, tā tad buhtu famā finā „negrifmifstifšgafifalugis“. Dfird, la Pegū famu mehginajumu atfahrtoshōt lahdas kara komifijas preefšhā.

Kinematografis Wahzija.

Safarā ar muhfu pehdeja laifā neparafsti ahtro kinematografā isplatifšhanos, interesanti eepafihtees ar dafšhām Wahzija fawahhtām statifstifšhām finam fchimi pafchā laukā. Tagad Wahzija kinematografu fchais fneefšas lihds 2900; apmekletaju winos pa deenu zaurmehrā ir 1,392,000 žilwefu. Zaurmehrā uf latru kinematografu pa deenu isnahf 480 apmekletaju. Kinematografā lentes eewefšhāna Wahzija 1912. gadā fneefšas lihds 232,000 kilogramem, las isfahfa lahds 34 miljonu metrus; iswehšhāna — ap 14 mišjonu metreem. Ruhpneezibā, kura attihstifufes ap kinematografem, nobarbinati 26,000 žilwefi. Weenā nedefas laifā isnahf 150 jaunās bilbes, tā la Berlinas jenfurai nahlas weenā nedelā zaurstatit ne mafaf par 40,000 metreem kinematografā lentu! Katra israhdes programa pafstahw zaurmehrā no 1800 metreem; tā la latrā metrā ir 52 neleelas bilbites, tad apmekletaju azu preefšhā weenā israhde apgrofas 93,600 bilbes!

Weshfulneeks.

„Schaham“ Zelgawā. Žuhfu eeluhrijumu neišletofin. Pee gadijuma warat peenahht redafzija. R. S. — E. Muhfu awife teef uf Žuhfu puš nosuhitita isnahfšhanas deenas rihā, ar preefšhpufdeenas wilzeenu. Ja Žuhš awifi dabunat tilai otrā deenā, tad waina mellejama ne pee mums.

Telegramas.

28. augustā (10. sept.).

Rewele. Sem juhras spēhku komandeeera flagos aifbrauzaus ahrsemem kreemu eeflabre, fahhwofšhā no brunu lugeem „Imperators Pawels“, „Andrejs Perwofwanifš“, „Slawa“, un „Zefarewifšh“ un kreisereem „Rjuriks“, „Gromobojš“, „Bajans“, „Palaba“ un „Admirals Mararoms“.

Brifele. Ofiziali pafino, la zukura konferenzes sehdes atlahs nowembri.

Urga. Šhe eerabās japaku finanšu agents Raboma, kurfch eepreefch tam trihs mehnefšus ilgi apzelojis eefšhejo Mongoliju.

Pefinga. Par fahls inspektoreem Furjanas un Tšhejjanas promingēs waldbiba peenehma Kreewijas pawalšneekus Dibrihjonu un Braunu.

Budapefšhta. Eefshleetu ministrija fino, la Afijas tolera parahdijufes 5 aprinkos.

Tolija. Waldbiba pafinoja, la wina isdarot Rankingas notikumu ismeklešhanu. Sarunas fchā leetā ar Kiru wehl neefot fahlfšhās.

No Schanghajās fche eerabās Huanfins.

Šelgolande. Wehtas laifā eefrita uhdeni un nogrima juhras gaiša lugeis. Beeftieigufšhās minu laimas isglahba no gaiša luga komandas 6 perfonas, bet 16 perfonu truhfht.

Atbilibigais redaktors: R. Purimifch
Išbeweja: Sabeedribs „Latweešhu Wiiseš“

